

VALVONTATIETOJEN JULKISTAMINEN/OIVA-TARKASTUKSET 1.5.2013 ALKAEN

Kuluttajien kiinnostus elintarviketurvallisuuteen on jatkuvasti kasvanut ja kansalaisten tarve vieläkin avoimemmalle viranomaistoiminnalle on voimistunut. Lisäksi uudistettuun elintarvikelakiin (23/2006) on kirjattu vaatimus elintarvikevalvontatietojen julkistamiselle. Elintarviketurvallisuusvirasto Evira on päättänyt, että 1.5.2013 alkaen otetaan valtakunnallisesti käyttöön ns. Oiva-tarkastukset. Oiva-tarkastusten puitteissa valvontatiedot voidaan jatkossa julkistaa.

Oivan tarkoituksena on antaa kuluttajille tietoa valintojensa perusteeksi, lisätä toiminnanharjoittajien ja viranomaisten toiminnan avoimuutta sekä yhdenmukaistaa valvontaa. Viranomaisvalvonnan tulosten julkaiseminen antaa mahdollisuuden uudenlaiseen vuoropuheluun kuluttajien, toiminnanharjoittajien ja viranomaisten välillä. Suomen elintarvikevalvontaa koordinoi Elintarviketurvallisuusvirasto Evira, mutta Oiva-tarkastukset toteutetaan kunnallisesti, kuten tähän astikin on tehty. Oiva ei ole suomalaisten viranomaisten keksintö, vaan ravintoloiden ja ruokakauppojen valvontatietoja julkaistaan jo useassa eri maassa kuten mm. Tanskassa, Belgiassa, Englannissa ja Yhdysvalloissa. Suomalainen Oiva on ottanut suurimmat vaikutteensa tanskalaisesta Smileystä.

Ensimmäisessä vaiheessa, eli 1.5.2013 alkaen, Oivan piiriin tulevat kuulumaan kaikki vähittäismyyntipaikat (kaupat ja myymälät), tarjoilupaikat (ravintolat, grillit, kahvilat, pubit ja kioskit) sekä suurtalouskeittiöt ja pitopalvelut. Tukku- ja ulkomyyntipaikat ja liikkuvat elintarvikehuoneistot eivät vielä tässä vaiheessa tule kuulumaan Oivan piiriin. Eviran aikataulun mukaan kaikki elintarvikehuoneistot ja laitokset tulevat kuitenkin kuulumaan Oivan piiriin vuoteen 2015 mennessä.

Lähes kaikki elintarvikehuoneistoihin tehtävät tarkastukset tulevat olemaan Oiva-tarkastuksia 1.5.2013 alkaen. Oiva-tarkastuksien on tarkoitus olla lyhyitä, ja niiden yhteydessä tarkastetaan toiminnan eri osa-alueita. Tarkastuksen jälkeen toiminnanharjoittajalle lähetetään Oiva-raportti automaattisesti n. viikkoa ennen kuin tiedot julkistetaan verkossa. Toiminnanharjoittaja voi alkuvaiheessa laittaa raportin esille vapaaehtoisesti, jatkossa julkaisu paikan päällä tulee myös olemaan pakollista. Oiva-tarkastuksen tulokset ilmaistaan raportissa hymynaama-asteikon avulla, eivätkä julkaistavat tiedot sisällä mitään yksityiskohtaista tai luottamuksellista tietoa. Tarkastustulosten julkisuus ei siis nykyisestä muutu, mutta kuluttajan tiedonsaantia on haluttu parantaa. Raportoinnin myötä myös valvontaviranomaisten tietojärjestelmiä ja valvontatietojen keruuta kehitetään ja yhtenäistetään.

Oiva-tarkastukset aloitetaan ensi vuoden toukokuussa myös Eteläkärjen ympäristöterveyden toiminta-alueella. Eteläkärjen ympäristöterveys neuvoo toiminnanharjoittajia ottamaan edellä mainitut muutokset valvonnassa huomioon hyvissä ajoin.

Lisätietoja saa Evirasta, lisäksi pyrimme tiedon karttuessa uusimaan tätä tiedotetta kotisivuillamme www.symi.fi.

OFFENTLIGGÖRANDET AV TILLSYNEN / OIVA-INSPEKTIONER FR.O.M. 1.5.2013

Konsumenternas intresse för livsmedelssäkerhet har fortsättningsvis ökat och behovet av en ännu öppnare myndighetsfunktion har vuxit. I den förnyade livsmedelslagen (23/2006) krävs det att resultaten av livsmedelstillsynen offentliggörs. Därför har Livsmedelssäkerhetsverket Evira beslutat att landsomfattande ta i bruk s.k. Oiva-inspektioner fr.o.m. 1.5.2013. Det kommer att vara obligatoriskt att publicera resultaten av Oiva-inspektionerna för allmänheten.

Målsättningen med Oiva är att ge konsumenterna information som grund till deras val, att utöka öppenheten i företagens och myndigheternas verksamhet och att förenhetliga tillsynen. Offentliggörandet av resultaten från myndighetstillsynen ger en ny möjlighet till växelverkan mellan konsumenter, företagare och myndigheter.

Livsmedelstillsynen i Finland koordineras av Livsmedelssäkerhetsverket Evira, men inspektionerna förverkligas via kommunerna, så som man även hittills gjort. Oiva har inte från början skapats av finländska myndigheter. Restaurangernas och livsmedelsaffärernas tillsynsuppgifter publiceras redan i flera andra länder t.ex. Danmark, Belgien, England och U.S.A. Det finländska Oiva har tagit starka intryck av "Smiley" i Danmark. I det första skedet, dvs. från och med 1.5.2013, berör Oiva all detaljhandel och servering av livsmedel (affärer, kiosker, restauranger, kaféer, grillar och nattklubbar) samt storkök, bagerier och cateringsservice. Partihandel, utomhusförsäljning och mobila livsmedelslokaler kommer ännu inte att beröras av Oiva-inspektionerna. Enligt Eviras tidtabell ska dock alla livsmedelslokaler och anläggningar delta i Oiva senast år 2015.

Nästan alla livsmedelsinspektioner, som utförs efter 1.5.2013 kommer alltså att vara Oiva-inspektioner. Inspektionerna ska vara korta och man strävar till, att vid olika tillfällen koncentrera sig på olika delområden i verksamheten. Verksamhetsidkaren får Oiva-rapporten automatiskt ung. en vecka innan uppgifterna publiceras på internet. Verksamhetsidkaren får till att börja med frivilligt också sätta fram rapporten till kundernas påseende, framöver torde det bli obligatoriskt. Inspektionsresultaten presenteras m.h.a. smilisar och de publicerade uppgifterna innehåller inte detaljer eller konfidentiell information. Offentligheten av inspektionsresultaten ändras alltså inte från nuvarande, men på detta sätt blir tillsynsresultaten lättare för konsumenterna att ta del av. Det nya tillvägagångssättet betyder också att tillsynsmyndigheternas datasystem och rapportering sinsemellan utvecklas och förenhetligas.

Oiva-inspektionerna tas i bruk även inom Sydspetsens miljöhälsas verksamhetsområde i maj nästa år. Sydspetsens miljöhälsa rekommenderar därför, att företagarna i god tid beaktar de ovan nämnda ändringarna i tillsynen. Tilläggsuppgifter erhålls från Evira. Vi uppdaterar detta infoblاد efter hand på vår hemsida www.symi.fi.